EUROPOS KOMISIJA

Briuselis, 2011.2.9
KOM(2011) 47 galutinis

KOMISIJOS KOMUNIKATAS
EUROPOS PARLAMENTUI IR TARYBAI

Antroji pagal Reglamentą Nr. 1931/2006 nustatyto vietinio eismo per sieną režimo įgyvendinimo ir jo laikymosi ataskaita

KOMISIJOS KOMUNIKATAS
EUROPOS PARLAMENTUI IR TARYBAI

Antroji pagal Reglamentą Nr. 1931/2006 nustatyto vietinio eismo per sieną režimo įgyvendinimo ir jo laikymosi ataskaita

1. ĮVADAS

2006 m. reglamentu, nustatančiu vietinio eismo per valstybių narių išorines sausumos sienas taisykles[1], pasienio teritorijoje gyvenantiems asmenims leidžiama nukrypti nuo Šengeno sienų kodekse išdėstytų bendrųjų patikrinimų kertant sieną taisyklių. Siekiama išvengti kliūčių prekybai, socialiniams ir kultūriniams mainams ar regioniniam bendradarbiavimui su kaimyninėmis šalimis. Reglamentu valstybėms narėms leidžiama sudaryti dvišalius susitarimus su ES nepriklausančiomis kaimyninėmis šalimis, su sąlyga, kad šie susitarimai visiškai atitinka reglamente nustatytus kriterijus.

Pirmojoje vietinio eismo per sieną režimo laikymosi ataskaitoje[2] Komisija teigė: „*Kadangi vis daugiau susitarimų taikoma praktiškai, palaipsniui bus galima gauti vis daugiau informacijos. Komisija yra pasirengusi 2010 m. antroje pusėje Europos Parlamentui ir Tarybai pateikti naują vietinio eismo per sieną režimo įgyvendinimo ir jo laikymosi ataskaitą.*“

Komisija paprašė valstybių narių pateikti informaciją apie vietinio eismo per sieną režimo taikymą ir poveikį. Ši antroji ataskaita parengta remiantis aštuoniolikos valstybių narių pateiktais atsakymais. Šešios valstybės narės (NL, IT, CZ, EL, CY ir BG) atsakymo nepateikė. Valstybės narės, neturinčios išorinių sausumos sienų arba neketinančios sudaryti vietinio eismo per sieną susitarimų, nepateikė bendrų pastabų apie vietinio eismo per sieną režimo įgyvendinimą ir jo laikymąsi.

2. KONSULTACIJOS, GRINDŽIAMOS VIETINIO EISMO PER SIENĄ REGLAMENTO 13 STRAIPSNIU

Šiame skyriuje pateikiama naujausia informacija apie su dvišaliais susitarimais susijusią padėtį laikotarpiu nuo pirmosios ataskaitos pateikimo 2009 m. liepos mėn.

2.1. Galiojantys susitarimai

Nuo reglamento priėmimo įsigaliojo keturi vietinio eismo per sieną susitarimai: 2008 m. sausio mėn. – Vengrijos ir Ukrainos, 2008 m. rugsėjo mėn. – Slovakijos ir Ukrainos, 2009 m. liepos mėn. – Lenkijos ir Ukrainos ir 2010 m. spalio mėn. – Rumunijos ir Moldovos. Tik Rumunijos ir Moldovos susitarimas visiškai atitinka Vietinio eismo per sieną reglamentą. Kituose susitarimuose arba numatyta didesnė, nei leidžiama reglamentu, pasienio teritorija (HU ir UA susitarimas, SK ir UA susitarimas, nors tik ribotoje teritorijoje), arba nustatytas reglamento neatitinkantis reikalavimas turėti kelionės medicininį draudimą (PL ir UA susitarimas).

---

1 2006 m. gruodžio 20 d. Reglamentas Nr. 1931/2006, OL L 29, 2007 2 3, p. 3.
2 COM(2009) 383 galutinis, 2009 m. liepos 24 d.

Be to, nuo 2001 m. galioja Slovėnijos ir Kroatijos dvišalis bendradarbiavimo dėl eismo per sieną susitarimas, kurio keli svarbūs aspektai yra nesuderinami su reglamentu[3]. Komisija kelis kartus prašė Slovėnijos iš dalies pakeisti susitarimą, kad jis atitiktų reglamentą. Tačiau Komisijai nepateikta informacijos apie jokius susitarimo dalinius pakeitimus, taip pat ji nėra gavusi numatomų dalinių pakeitimų grafiko.

Austrijos ir Lichtenšteino vietinio eismo per sieną susitarimas nustos galioti, nes Lichtenšteinas jau greitai prisijungs prie Šengeno erdvės.

2.2. Artimiausiu metu įsigaliosiantys susitarimai

- Lenkijos ir Baltarusijos susitarimas

Dėl susitarimo projekto konsultuotasi su Komisija, kuri nurodė, kad reikalavimas kertant sieną turėti kelionės medicininį draudimą nesuderinamas su reglamentu. Baltarusijos pasienio teritorijos žemėlapis nebuvo pateiktas, todėl nebuvo galima įvertinti, ar ta teritorija atitinka reglamentą. Susitarimo projekto pakeitimų nepadaryta. Lenkija ir Baltarusija susitarimą pasirašė 2010 m. vasario 12 d. Šiuo metu abi šalys vykdo ratifikavimo procedūras. Numatoma, kad susitarimas įsigalios 2011 m. pradžioje.

- Latvijos ir Baltarusijos susitarimas

2009 m. rugpjūčio mėn. Komisijai atsiųstas Latvijos ir Baltarusijos susitarimo projektas, kad ši pateiktų savo nuomonę. Komisija nurodė du su reglamentu nesuderinamus aspektus: nustatytą reikalavimą turėti kelionės medicininį draudimą ir tai, kad nenustatyta privaloma sąlyga įrodyti gyvenimo pasienio teritorijoje faktą ir nurodyti teisėtas dažno sienos kirtimo priežastis. 2010 m. gruodžio mėn. Latvija informavo Komisiją, kad susitarimas pasirašytas 2010 m. rugpjūčio 23 d. ir kad Latvija jį ratifikavo 2010 m. spalio mėn. Susitarimo projekto pakeitimų nepadaryta.

- Lietuvos ir Baltarusijos susitarimas

Dėl susitarimo projekto konsultuotasi su Komisija, kuri nusprendė, kad susitarimas atitinka reglamentą. Lietuva ir Baltarusija vietinio eismo per sieną susitarimą pasirašė 2010 m. spalio 20 d. Vykdomos ratifikavimo procedūros. Tikimasi, kad susitarimas įsigalios 2011 m.

- Norvegijos ir Rusijos Federacijos susitarimas

Dėl susitarimo projekto konsultuotasi su Komisija, kuri susitarimą įvertino kaip atitinkantį reglamentą. Norvegija ir Rusijos Federacija vietinio eismo per sieną susitarimą pasirašė 2010 m. lapkričio 2 d. Vykdomos ratifikavimo procedūros. Tikimasi, kad susitarimas įsigalios 2011 m.

2.3. Kitos konsultacijos

Su Komisija konsultuotasi dėl Latvijos ir Rusijos Federacijos, Lietuvos ir Rusijos Federacijos ir Rumunijos ir Ukrainos susitarimų projektų. Nustatyta, kad šie susitarimai atitinka reglamentą, tačiau jie kol kas nepasirašyti.

2008 m. spalio mėn. Komisija pateikė pastabų dėl Bulgarijos ir Serbijos ir Bulgarijos ir BJRM susitarimų projektų, tačiau daugiau su ja dėl šių susitarimų projektų nesikonsultuota.

---

[3] Daugiau informacijos pateikta pirmojoje vietinio eismo per sieną ataskaitoje COM(2009) 383, p. 6–7.

3. VIETINIO EISMO PER SIENĄ REŽIMO LAIKYMASIS PRAKTIŠKAI

3.1. Dvišaliuose susitarimuose valstybių narių nustatytos supaprastinimo priemonės

Pirmojoje ataskaitoje Komisija nustatė, kad vietinio eismo per sieną susitarimuose nustatytos griežtesnės sąlygos, nei leidžiamos pagal Vietinio eismo per sieną reglamentą. Komisija taip pat nustatė, kad nė viename iš galiojančių arba pasirašytų susitarimų nėra nustatyta visų galimų supaprastinimo priemonių. Per tą laiko neįvyko jokių pokyčių, dėl kurių šis vertinimas pasikeistų.

Visų pirma nustatyti apribojimai, susiję su tuo, kiek asmuo gali būti ES teritorijoje. Tais atvejais, kai pagal reglamentą asmeniui valstybėje narėje leidžiama būti iki trijų mėnesių per nustatytą laikotarpį, tam tikruose susitarimuose (jų projektuose) leidžiamas buvimo laikas sutrumpintas iki 15 dienų per nustatytą laikotarpį arba iki 90 dienų per 180 dienų laikotarpį. Trijuose susitarimuose nustatytas reikalavimas pasienio teritorijoje būti išgyvenus trejus metus; kituose susitarimuose nustatytas vienerių metų gyvenimo pasienio teritorijoje reikalavimas, kaip nurodyta reglamente. Galiausiai vietinio eismo per sieną leidimai nėra išduodami nemokamai, kaip leidžiama reglamentu, bet už juos imamas nuo 20 iki 35 EUR mokestis.

3.2. Pasienio gyventojų naudojimasis dvišaliais susitarimais

Siekdama susidaryti bendrą vaizdą, kaip piliečiai naudojasi vietinio eismo per sieną susitarimais, Komisija paprašė valstybių narių pateikti informaciją apie išduotų leidimų skaičių, palyginti su visų šiais susitarimais galinčių naudotis piliečių skaičiumi, atmestų paraiškų skaičių ir atmetimo priežastis, buvimo trukmę ir pažeidimų ir (arba) leidimo panaikinimo atvejų skaičių.

3.2.1. Išduotų leidimų skaičius

	Leidimų skaičius	*Laikotarpis*[4]	*Susitarimais galinčių naudotis gyventojų skaičius*	*Išduotų leidimų skaičius, palyginti su susitarimais galinčių naudotis gyventojų skaičiumi*
Vengrija	58 055	2008 m. sausio mėn. – 2010 m. gegužės mėn.	400 000 – 450 000	apie 13 %
Lenkija	31 652	2009 m. liepos mėn. – 2010 m. kovo mėn.	1,2 mln.	apie 2,7 %
Slovakija	1 106	2008 m. rugsėjo mėn. – 2010 m. birželio mėn.	415 000	apie 0,3 %
Rumunija	20 308	2010 m. spalio	1,2 mln.	apie 2 %

[4] Laikotarpiai skiriasi todėl, kad susitarimai įsigaliojo skirtingu metu.

		mėn. – 2010 m. gruodžio mėn.		
Slovėnija	15 623 šiuo metu galiojantys vietinio eismo per sieną leidimai		250 000	apie 6,2 %

Rumunijos pasienyje gyvenantiems asmenims daug leidimų išduota dėl glaudžių Rumunijos ryšių su Moldova, o Vengrijos pasienyje – dėl to, kad dauguma pasienio gyventojų priklauso etninei vengrų mažumai ir yra glaudžiais ryšiais susiję su Vengrija. Prie Slovėnijos ir Lenkijos sienų gyvenantiems asmenims išduodama mažiau vietinio eismo per sieną leidimų, o mažiausiai jų išduodama prie Slovakijos sienos gyvenantiems asmenims.

3.2.2. Atmestos paraiškos

Nuo 2007 m. gruodžio mėn. iki 2010 m. gegužės mėn. **Vengrija** atmetė 838 paraiškas, atsižvelgdama tik į SIS perspėjimus arba draudimus atvykti arba būti šalyje. 2009 m. liepos mėn. – 2010 m. kovo mėn. **Lenkija** atmetė 272 paraiškas, visų pirma atsižvelgdama į SIS perspėjimus, taip pat dėl to, kad vis dar galiojo anksčiau asmeniui išduotas leidimas. Nuo 2008 m. rugsėjo mėn. iki 2010 m. birželio mėn. **Slovakija** atmetė 169 paraiškas, visų pirma dėl to, kad pareiškėjai nenurodė jokios pagrįstos ekonominės priežasties, dėl kurios jiems būtina dažnai kirsti sieną, kaip reikalaujama pagal susitarimą. 2010 m. spalio–gruodžio mėn. **Rumunija** atmetė 972 paraiškas, dažniausiai todėl, kad pareiškėjai nenurodė pagrįstos priežasties, dėl kurios jiems būtina dažnai kirsti sieną, arba buvo manyta, kad jie gali kelti su neteisėta imigracija susijusį pavojų.

Atmestų paraiškų dalis yra nevienoda – nuo 13 % (SK) iki 4,7 % (RO), 1,4 % (HU) ir 0,85 % (PL). Todėl galima manyti, kad atmestų paraiškų dalis yra gana didelė Slovakijoje, maža Rumunijoje ir labai maža kitose dviejose valstybėse narėse. Pagrindinė paraiškų atmetimo priežastis yra SIS perspėjimai arba tai, kad pareiškėjai negali nurodyti teisėtų priežasčių, dėl kurių jiems būtina dažnai kirsti sieną.

Slovėnija informavo Komisiją, kad ji oficialiai paraiškų neatmeta – pareiškėjai atsiima paraiškas, jeigu jiems pranešama, kad jie nevykdė būtinų sąlygų.

3.2.3. Buvimo trukmė ir sienos kirtimo atvejų skaičius

Vietinio eismo per sieną reglamente nustatytas trijų mėnesių ilgiausias leidžiamas nepertraukiamo buvimo laikotarpis. Kadangi tai buvo 2006 m. derybose vykusių diskusijų objektas, Komisija norėjo gauti informacijos apie tai, kiek laiko vietinio eismo per sieną leidimų turėtojai buvo kiekvienoje šalyje. Pagal Vietinio eismo per sieną reglamentą tokių leidimų turėtojų pasuose nereikia dėti spaudo, todėl nebuvo įmanoma šią informaciją gauti palyginus atvykimo ir išvykimo spaudus.

Siekdamos patikrinti, ar vietinio eismo per sieną leidimų turėtojai laikosi trijų mėnesių taisyklės, Vengrija, Lenkija, Slovakija ir Rumunija naudoja savo atvykimo ir išvykimo sistemas, kurios leidžia apskaičiuoti buvimo trukmę. Todėl šios valstybės narės galėjo pateikti naudingos informacijos apie sienos kirtimo atvejų skaičių ir vidutinę buvimo trukmę.

Vengrija neturi duomenų apie sienos kirtimo atvejų skaičių, tačiau ji nurodė, kad praktiškai leidimais naudojamasi kiekvieną arba kas antrą dieną, o vidutinė buvimo trukmė yra viena diena. 2009 m. liepos mėn. – 2010 m. vasario mėn. laikotarpiu siena, pateikiant vietinio eismo per sieną leidimą, buvo kirsta 1 550 000 kartų. Skaičiuojant bendrą buvimo trukmę per šešių

mėnesių laikotarpį nuo pirmojo atvykimo, leidimų turėtojai beveik visada išbūna leidžiamą trijų mėnesių laikotarpį.

Per laikotarpį nuo 2009 m. liepos mėn. iki 2010 m. balandžio mėn. **Lenkijoje** užregistruoti 883 696 sienos kirtimo, pateikiant vietinio eismo per sieną leidimą, atvejai; numatoma, kad šie rodikliai didės. Vidutinis apsilankymų Lenkijoje skaičius, tenkantis vienam vietinio eismo per sieną leidimui, yra 20,4 karto, o vidutinė buvimo trukmė – šešios valandos.

Slovakija pranešė, kad vietinio eismo per sieną leidimų turėtojų buvimo trukmė paprastai yra viena arba dvi dienos.

Rumunija nepateikė informacijos apie buvimo trukmę ir sienos kirtimo praktiškai atvejų skaičiaus.

Slovėnija neturi tikslių duomenų apie tai, kaip dažnai siena kertama, pateikiant vietinio eismo per sieną leidimus. Vietinio eismo per sieną leidimų turėtojams nustatytoje pasienio teritorijoje leidžiama būti iki septynių dienų iš eilės, tačiau dauguma jų grįžta tą pačią arba kitą dieną.

Iš pateiktos informacijos aišku, kad vietinio eismo per sieną leidimų turėtojai atitinkamas sienas kerta nuolat ir kitoje šalyje kaskart būna tik kelias valandas arba vieną ar dvi dienas. Todėl vietinio eismo per sieną režimu ten, kur jis taikomas, įgyvendinamas tikslas suteikti galimybių bendrauti ir bendradarbiauti tarpvalstybiniu lygmeniu ir realiai palengvinamos sąlygos pasienio teritorijoje gyvenantiems asmenims.

3.2.4. Piktnaudžiavimo ir leidimų panaikinimo atvejai

Vengrija 2010 m. sausio–balandžio mėn. laikotarpiu baudas už per ilgą buvimą šalyje skyrė 16 Ukrainos piliečių ir 1231 atveju atsisakė leisti atvykti asmenims, kurie jau buvo išbuvę tris mėnesius per šešių mėnesių laikotarpį. 2009 m. panaikinti du, o per penkis pirmus 2010 m. mėnesius – keturi leidimai. Be to, 18 leidimų pripažinti negaliojančiais, nes po to, kai leidimai buvo išduoti, jų turėtojams buvo uždrausta atvykti į Vengriją ir joje būti.

2009 m. liepos mėn. – 2010 m. balandžio mėn. **Lenkija** nustatė 15 piktnaudžiavimo atvejų. Buvo nustatyta, kad devyni asmenys buvo kirtę vietinio eismo per sieną teritoriją, penki asmenys šalyje buvo pasibaigus leidžiamam laikotarpiui, o vienas asmuo Lenkijoje neteisėtai vertėsi ūkine veikla. Dėl šių piktnaudžiavimo atvejų buvo priimti sprendimai, pagal kuriuos atitinkami asmenys privalėjo išvykti iš Lenkijos, taip pat panaikinti jiems išduoti vietinio eismo per sieną leidimai. 2009 m. liepos mėn. – 2010 m. kovo mėn. priimti 39 sprendimai panaikinti vietinio eismo per sieną leidimus, t. y. 1 % visų per tą laikotarpį išduotų leidimų.

Per laikotarpį nuo 2008 m. rugsėjo mėn. iki 2010 m. birželio mėn. **Slovakija** nustatė vieną piktnaudžiavimo atvejį. Atitinkamas asmuo buvo išsiųstas iš šalies. Per tą patį laikotarpį panaikinta 11 leidimų.

2009 m. **Slovėnija** nustatė 11 piktnaudžiavimo vietinio eismo per sieną leidimais atvejų, kai pasinaudodami leidimais asmenys vykdė kontrabandą, neteisėtai imigravo ar buvo už pasienio teritorijos ribų. Baudos grindžiamos nacionalinės teisės aktais ir apima laikiną leidimo atėmimą.

Austrija pranešė apie nustatytą piktnaudžiavimo vietinio eismo per sieną leidimu, kurį Ukrainos piliečiui buvo išdavusi Slovakija, atvejį. Be to, Austrijos pareigūnai, dalyvaudami bendrose operacijose, nustatė kelis Ukrainos piliečių piktnaudžiavimo Vengrijos išduotais

vietinio eismo per sieną leidimais atvejus (leidžiamos buvimo trukmės viršijimas). Kitos valstybės narės[5] piktnaudžiavimo atvejų nenustatė.

Slovakija taip pat pranešė, kad buvo nustatyta atvejų, kai Ukrainos piliečiai, turintys kelių valstybių narių išduotus vietinio eismo per sieną leidimus, juos pateikia kirsdami tam tikras vidaus sienas (HU ir SK, PL ir SK). Slovakija ėmėsi priemonių, kad už tokius veiksmus būtų baudžiama. Komisija laikosi nuomonės, kad toks vidaus sienų kirtimas nepažeidžia vietinio eismo per sieną režimo, jeigu atitinkami asmenys neišvyksta už nustatytos pasienio teritorijos ribų.

2010 m. spalio–gruodžio mėn. **Rumunija** nustatė 27 piktnaudžiavimo atvejus. Buvo panaikinti 22 leidimai ir priimti penki sprendimai dėl grąžinimo.

Atsižvelgdama į pirmiau nurodytus duomenis, Komisija daro išvadą, kad taikant vietinio eismo per sieną susitarimus praktiškai piktnaudžiavimo atvejų būna nedaug. Visų pirma nėra įrodymų, kad vietinio eismo per sieną leidimų turėtojai sistemingai keliautų į kitas valstybes pažeisdami taisykles.

4. KONKRETŪS KLAUSIMAI, IŠKILĘ PO ANKSTESNĖS ATASKAITOS

4.1. Pasienio teritorijos apibrėžtis

4.1.1. Bendroji informacija

Lenkija[6] pasiūlė keisti reglamente nustatytą pasienio teritorijos apibrėžtį[7]. Lenkija mano, kad pagal dabartinę apibrėžtį suskaidomos integruotos teritorijos, taip pat neatsižvelgiama į politinius ir ekonominius centrus.

2006 m. vykstant diskusijoms dėl Vietinio eismo per sieną reglamento projekto, itin daug sunkumų kilo apibrėžiant reikalavimus atitinkančią pasienio teritoriją. Nors iš tiesų reikėtų paprastinti judėjimo per sienas tvarką, tačiau taip pat reikia atsižvelgti į visos Šengeno erdvės saugumo reikalavimus, nes vietinio eismo per sieną režimas yra bendrųjų išorės sienų kirtimo taisyklių išimtis.

Komisija nurodė norinti surengti diskusiją apie tai, ar pasienio teritorijos apibrėžtis yra pakankamai lanksti. Tačiau tokia diskusija nekilo ir nė viena valstybė narė, išskyrus Lenkiją, atsakydama į šiai ataskaitai parengti skirtą klausimyną, nepaprašė pakeisti pasienio teritorijos apibrėžties. Viena valstybė narė netgi laikosi nuomonės, kad apibrėžtis neturėtų būti keičiama ir kad Komisija turėtų atidžiai tikrinti, ar dvišaliai susitarimai atitinka reglamentą, visų pirma kalbant apie pasienio teritorijos nustatymą.

Todėl Komisija daro išvadą, kad dabartinė pasienio teritorijos apibrėžtis (30 kilometrų teritorija, kuri tam tikrais atvejais gali būti iki 50 km) yra teisingas kompromisas.

---

5 BE, CH, DE, EE, ES, FR, LT, LV, MT, NO, PT ir SE.

6 Paskutinįkart Užsienio reikalų ministro R. Sikorskio ir Vidaus reikalų ir administravimo ministro J. Millerio raštu, 2010 m. rugsėjo mėn. išsiųstu valstybėms narėms ir Komisijai.

7 Reglamento 3 straipsnio 2 dalies formuluotė yra tokia: „pasienio teritorija – tai teritorija, esanti ne daugiau 30 kilometrų atstumu nuo valstybės sienos. Suinteresuotos valstybės savo dvišaliuose susitarimuose, kaip numatyta 13 straipsnyje, nurodo vietinio administravimo rajonus, kurie yra laikomi pasienio teritorija. Jei kurio nors tokio rajono dalis yra daugiau kaip 30, bet ne daugiau kaip 50 kilometrų atstumu nuo sienos linijos, ji vis tiek turi būti laikoma pasienio teritorijos dalimi;“.

4.1.2. Kaliningrado regionas

Rusijos Federacijos Kaliningrado regionas po 2004 m. ES plėtros tapo ES apsupta teritorija. Joje gyvena apie milijoną gyventojų, iš kurių maždaug 430 000 gyvena sostinėje Kaliningrade.

Pastaraisiais mėnesiais Lenkija[8] (ne tik vienašališkai, bet ir bendrai su Rusijos Federacija[9]) paragino iš dalies pakeisti Vietinio eismo per sieną reglamentą „atsižvelgiant į konkrečią Kaliningrado srities padėtį“.

Lenkija tvirtina, kad griežtai laikantis reglamento, Kaliningrado sritis būtų padalinta į tris dalis – vienai būtų taikomas vietinio eismo per sieną susitarimas su Lenkija, antrai – susitarimas su Lietuva, o trečiai nebūtų taikomas joks susitarimas, nes ji yra už pasienio teritorijos ribų. Todėl Lenkija ragina iš dalies pakeisti reglamentą, kad jis būtų taikomas visai Kaliningrado sričiai.

Komisija primena valstybėms narėms, kad ES per keletą pastarųjų metų ėmėsi daugelio konkrečių iniciatyvų, siekdama parodyti savo norą palengvinti Kaliningrado srities gyventojų judėjimą. Šios iniciatyvos – tai supaprastintas tranzito dokumentas (STD) ir supaprastintas tranzito geležinkeliu dokumentas (STGD)[10], kuriais supaprastinamas keliavimas tarp Kaliningrado ir pagrindinės Rusijos dalies, ir 2007 m. pasirašytas ES ir Rusijos susitarimas dėl vizų išdavimo tvarkos supaprastinimo[11], pagal kurį supaprastinamas trumpalaikių vizų išdavimas Rusijos piliečiams, keliaujantiems į Šengeno valstybes. Komisija rekomenduoja iš naujo derėtis dėl Susitarimo dėl vizų išdavimo tvarkos supaprastinimo, siekiant pagerinti jo veikimą ir nustatyti daugiau supaprastinimo priemonių visiems piliečiams, įskaitant Kaliningrado gyventojus.

Vis dėlto, atsižvelgdama į Kaliningrado padėtį, Komisija mano, kad Vietinio eismo per sieną reglamentas gali būti pagrįstai iš dalies pakeistas taip, kad visa Kaliningrado sritis būtų pripažinta pasienio teritorija. Tai padėtų išvengti dirbtinio to regiono padalijimo, dėl kurio kai kurie gyventojai neturi galimybės naudotis supaprastinta vietinio eismo per sieną tvarka. Tai taip pat leistų stiprinti regioninį bendradarbiavimą. Todėl Komisija yra pasirengusi apsvarstyti tokį pakeitimą su valstybėmis narėmis ir Europos Parlamentu.

Šiuo metu Komisija ragina Lenkiją ir Rusijos Federaciją, taip pat Lietuvą ir Rusijos Federaciją, laikantis šiuo metu galiojančio reglamento, sudaryti dvišalius susitarimus, kuriais Kaliningrado gyventojams iš karto būtų sudarytos palankesnės sąlygos judėti. Ji primygtinai ragina nesudaryti susitarimų, neatitinkančių reglamente nustatytų sąlygų.

4.2. Kelionės medicininis draudimas

Nuo 2008 m. Lenkija taip pat prašo padaryti dalinį pakeitimą, kuriuo vietinio eismo per sieną leidimų turėtojams būtų nustatytas reikalavimas turėti kelionės medicininį draudimą. Visuose susitarimuose, dėl kurių Lenkija susiderėjo, toks reikalavimas jau nustatytas. Baiminamasi, kad neturėdami tokio draudimo, vietinio eismo per sieną leidimų turėtojai sieną kirstų tik siekdami pasinaudoti skubios medicininės pagalbos paslaugomis.

---

8 Užsienio reikalų ministro R. Sikorskio ir Vidaus reikalų ir administravimo ministro J. Millerio raštas, 2010 m. rugsėjo mėn. išsiųstas valstybėms narėms ir Komisijai.

9 2010 m. balandžio 6 d. bendroji Lenkijos ir Rusijos užsienio reikalų ministrų R. Sikorskio ir S. Lavrovo deklaracija „dėl vietinio eismo per sieną taisyklių taikymo Rusijos Federacijos Kaliningrado regiono ir besiribojančios Lenkijos Respublikos teritorijos atžvilgiu“.

10 2003 m. balandžio 14 d. Reglamentas (EB) Nr. 693/2003, OL L 99, 2003 4 17, p. 8.

11 OL L 129, 2007 5 17, p. 27.

Savo pirmojoje reglamento įgyvendinimo ataskaitoje Komisija teigė, kad dvišaliame susitarime nustatytas reikalavimas turėti kelionės medicininį draudimą neatitinka Vietinio eismo per sieną reglamento. Nei 4 straipsnyje, nei 9 straipsnyje neužsimenama apie galimybę reikalauti kelionės medicininio draudimo. Šiais straipsniais siekiama sudaryti palankesnes sąlygas keliauti supaprastinant atvykimo sąlygas ir vietinio eismo per sieną leidimų išdavimo sąlygas. Juose visų pirma nenustatytas reikalavimas įrodyti, kad turima pakankamai pragyvenimo lėšų. Be to, Vizų kodekse prašytojams nustatytas reikalavimas turėti kelionės medicininį draudimą, tačiau vietinio eismo per sieną leidimų turėtojai yra aiškiai atleisti nuo reikalavimo turėti vizą. Galiausiai valstybės narės, kurių vietinio eismo per sieną susitarimuose, atitinkančiuose reglamentą, nenustatytas reikalavimas turėti kelionės medicininį draudimą, nepranešė, kad medicininio draudimo neturintys vietinio eismo per sieną leidimų turėtojai naudotųsi skubios medicininės pagalbos paslaugomis buvimo jų teritorijoje metu.

Atsižvelgdama į nurodytus faktus, Komisija laikosi nuomonės, kad reikėtų apsvarstyti kitus sprendimus, pavyzdžiui, galimybę sudaryti valstybių narių ir trečiųjų šalių dvišalius susitarimus dėl visų patirtų medicininių išlaidų kompensavimo.

5. IŠVADA

Vietinio eismo per sieną režimas galioja ketverius metus, tačiau kol kas galioja tik keturi vietinio eismo per sieną susitarimai, dėl kurių derėtasi pagal reglamentą. Tačiau numatoma, kad per kelis ateinančius mėnesius įsigalios dar trys susitarimai: Lenkijos ir Baltarusijos, Lietuvos ir Baltarusijos bei Norvegijos ir Rusijos. Tai rodo, kad atitinkamos šalys mano, jog režimas yra naudingas didinant tarpvalstybinės prekybos, socialinių bei kultūrinių mainų ir regioninio bendradarbiavimo mastą.

Remdamasi turima gana ribota informacija, Komisija daro išvadą, kad vietinio eismo per sieną režimas praktiškai veikia gerai, nes jį taikant palengvinamas prie išorės sausumos sienų gyvenančių asmenų gyvenimas, be to, yra nedaug rodymų, kad režimu būtų piktnaudžiaujama.

Todėl Komisija mano, kad vietinio eismo per sieną režimu užtikrinama tinkama supaprastinimo priemonių ir saugumo visoje Šengeno erdvėje klausimų pusiausvyra. Todėl Komisija nesvarsto galimybės iš dalies pakeisti Vietinio eismo per sieną reglamentą – nesirengiama nei keisti pasienio teritorijos apibrėžtį, nei nustatyti reikalavimą turėti kelionės medicininį draudimą. Dėl šios priežasties Komisija prašo valstybių narių, sudariusių reglamento neatitinkančius susitarimus, juos iš dalies pakeisti, laikantis reglamento 13 straipsnyje nustatytos tvarkos. Jeigu šie susitarimai nebus iš dalies pakeisti, Komisija privalės pasinaudoti Sutartimi jai suteiktomis galiomis, kad užtikrintų nuoseklų ir teisingą ES teisės aktų įgyvendinimą.

Konkrečiu Kaliningrado atveju Komisija yra pasirengusi iš dalies pakeisti Vietinio eismo per sieną reglamentą, kad jis būtų taikomas visai Kaliningrado sričiai, jeigu tam po svarstymų pritars valstybės narės ir Europos Parlamentas.